

3. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О.Моляко, О.Л.Музики. – Житомир: Вид-во Рута, 2006. – 320 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ ОСІБ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ЛІТЕРАТУРНОЮ ТВОРЧІСТЮ

Буравський Віталій

студент 4 курсу
соціально-психологічного факультету

Науковий керівник:
кандидат філософських наук, доцент
Пирог Г.В.

Конфлікти – це невід’ємна частина нашого життя, це та реальність, з якою ми стикаємося щодня. Можливість їх виникнення існує у всіх сферах, вони народжуються на ґрунті розбіжностей і суперечностей.

К.Томас розглядав п’ять стилів поведінки в конфлікті: суперництво, уникнення, пристосування, компроміс і співробітництво. Найбільш конструктивними є стратегії співробітництва та компромісу, що задовольняють інтереси обох сторін. Найменш конструктивними є стратегії суперництва, що характеризується прагненням задовольнити свої інтереси за рахунок інтересів інших, та уникання, що характеризується відсутністю прагнення досягти власних цілей та відповідальності за прийняття рішень.

Гіпотезою нашого дослідження стало припущення про те, що люди, які займаються літературною творчістю, обирають неконструктивні стратегії поведінки в конфліктах задля того, щоб акумулювати енергію, яку надає конфлікт, і потім сублімувати власні переживання в літературних творах.

Для дослідження стилів поведінки літераторів у конфліктних ситуаціях були використані методика «Стили поведінки особистості в конфліктних ситуаціях» К.Томаса, метод вільних асоціацій та факторний аналіз. Дослідження проводилося впродовж 2015-2016 років на базі літературної спілки Житомиру «Оксія», вибірку становили 30 осіб – члени спілки та інші поети й письменники.

Проведене дослідження показало:

1. За сумарними показниками, отриманими за методикою К.Томаса «Стилі поведінки особистості в конфліктних ситуаціях», у літераторів домінують суперництво і уникання (191 проти 186). Аналіз індивідуальних даних показує, що найчастіше досліджувані обирають в конфліктній ситуації уникнення (43%) і суперництво (27%).

2. В результаті вільних асоціацій на стимул «Я в конфлікті» було отримано 600 асоціацій. За допомогою частотного аналізу вдалося виокремити двадцять найчастіше повторюваних: агресивність (19), впертість (18), злість (18), безкомпромісність (16), ігнорування (15), уникнення (14), відвертість (12), впевненість (11), компроміс (10), бійка (9), аргументування (9), врівноваженість (9), розсудливість (9), провокація (9), креативність (7), прогрес (6), натхнення (6), зміна світогляду (5), старанність (5), виснаження (5).

Перші показники підтверджують результати по методиці К.Томаса; останні асоціації (провокація, креатив, прогрес, натхнення, зміна світогляду та старанність) хоч і є найменш усвідомленими, але несуть найпотужніше значення, адже при оцінюванні вони постають як ті, що мають найбільший рівень прояву. Провокація в конфлікті з боку досліджуваних говорить не лише про суперництво, а про навмисне нагнітання ситуації, що дуже красномовно свідчить про доцільність гіпотези. Креатив додає новизни конфліктному процесу, робить його більш цікавим і творчим. Прогрес у конфлікті, я вважаю, може відчувати людина, яка розуміє та цікавиться даним процесом, вона знає наслідки конфлікту і прагне їх отримати. Деякі літератори усвідомлюють, що під час конфлікту приходить натхнення. Зміна світогляду передбачає те, що конфлікт відкриває нові сторони предметів, підживлює фантазію та надає красок проблематиці, з якою зіштовхнулася людина. Саме ці показники і наголошують на тому, що конфлікт виступає джерелом конфлікту.

3. Факторний аналіз дозволив виділити п'ять факторів, які найбільше пов'язані з поведінкою в конфлікті літераторів: злість, розсудливість, прогрес, зміна світогляду, старанність та натхнення.

Отже, за допомогою вище вказаних даних по всіх використаних методах, ми можемо судити про поведінку поета чи письменника в конфлікті, чим підтверджуємо гіпотезу. Вони перетворюють конфлікт в енергію, це поштовх до нових творінь, і ця енергія сублімується в творі, і всі залишаються переможцями. На мою думку, творчий результат поетів, які переживають на власному досвіді проблему, котру хочуть увіковічнити в творі, якісніший від тих, котрі пишуть, припустимо, зі спостереження. Саме знаннями і чіткістю емоцій відрізняються їх твори. Тому поети не послуговуються

продуктивними стратегіями поведінки в конфліктних ситуаціях, а навпаки, вони затягують них, що додає їм енергії до творчості.

Список використаних джерел

1. Ворожейкин И. Е. Конфликтология: Учебник. – М: ИНФРА-М, 2001. – 224 с.
2. Гришина Н. В. Психология конфликта. – СПб.: Питер, 2002. – 464 с.
3. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 288 с.
4. Хорни К. Наши внутренние конфликты. – Спб.: Лань, 1997. – 238 с.

**ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ
ГОТОВНОСТІ ДО ВСТУПУ В ШЛЮБ**

Гавриловська Ксенія

кандидат психологічних наук, доцент

Баранчук Олена

студентка 4 курсу соціально-
психологічного факультету

Актуальність даного дослідження полягає у тому, що в Україні швидкими темпами зростає кількість розлучень. Чимало молодих людей приймає рішення вступити в шлюб необдуманно, не усвідомлюючи усієї відповідальності, яка з цим пов'язана. Не всі закохані готові прийняти нові обов'язки стосовно свого шлюбного партнера, ставитись з розумінням до прав і бажань інших членів сім'ї, прагнути до повсякденного спілкування та співпраці з партнером.

Останнім часом було проведено багато досліджень, які присвячені уявленням молоді про сімейне життя та шлюб. Зокрема, над цією темою працювали Л.Яценко (теоретичні засади підготовки молоді до майбутнього сімейного життя), М.М. Шубович, В.Б. Фаїзова (становлення системи ціннісних орієнтирів, що формують психологічну готовність до шлюбу у студентів), В.Г. Захарченко (соціально-психологічні особливості готовності молоді до подружнього життя), Т.І. Димнова (психологія сімейного образу життя) та інші [1;2;3;4].

Не зважаючи на велику кількість досліджень, ця проблема досі є актуальною та потребує подальшого вивчення.

Метою нашого дослідження було виявлення гендерних відмінностей у психологічній готовності до шлюбу. На першому етапі